

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

ויגש

הקמת ישיבות ותלמודי תורה

דרמה הרת גורל מתרחשת בפרשתנו: יעקב אבינו עוזב את ארץ ישראל עם כל משפחתו ויורד למצרים. כיצד יצליחו לשרוד בנֶכר עד בוא הגאולה, עד עת היציאה ממצרים והחזרה לארץ האבות?!

יעקב אבינו נותן לנו את המתכון:

"וְאֵת יְהוּדָה שְׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן" (בראשית מו, כח).

רש"י מבאר שיהודה נשלח למצרים לפני כולם כדי להכין למשפחה מבעוד מועד מקום ללימוד תורה, מקום הוראה. יעקב אבינו הבין שהדרך היחידה שלא להיטמע בין הגויים היא הקמת בתי כנסת ובתי מדרשות. וכך פסק הרמב"ם להלכה – שכל מקום שיש בו עשרה יהודים מחויב בהקמת בית כנסת שימשם הן לתפילות הן ללימוד תורה:

כל מקום שיש בו עשרה מישראל צריך להכין לו בית שיכנסו בו לתפלה בכל עת תפלה, ומקום זה נקרא בית הכנסת. וכופין בני העיר זה את זה לבנות להם בית הכנסת ולקנות להם ספר תורה נביאים וכתובים (הלכות תפילה יא, א).

ישנם צרכים המשותפים לכל עמי העולם, כגון הצורך בכלכלה ובביטחון, אך לעם ישראל יש צורך בסיסי גם בלימוד תורה ומוסר. בתי הספר של העם היהודי אינם מסתפקים בלימוד מדעים ושפות; בבתי הספר של העם היהודי לומדים את דבר ה', את הדרך לשפר את המעשים ולהתעלות – ומתוך כך לחיות חיים מלאי משמעות.

תודה לך, יעקב אבינו, שהענקת לנו את הסוד לנצחיותו של עם ישראל.

שאול דוד בוצ'קו